

Категорія справи № 175/3995/17: **Цивільні справи (до 01.01.2019); Позовне провадження; Інші справи позовного провадження.**

Надіслано судом: **не визначено**. Зареєстровано: **03.04.2020**. Оприлюднено: **03.04.2020**.

Дата набрання законної сили: **25.03.2020**

Номер судового провадження: **61-36762св18**

Верховний
Суд

Постанова

Іменем України

25 березня 2020 року

м. Київ

справа № 175/3995/17-ц

провадження № 61-36762св18

Верховний Суд у складі колегії судів Третьої судової палати Касаційного цивільного суду:

головуючого - Сімоненко В. М.,

суддів: Калараша А. А., Мартєва С. Ю., Петрова Є. В., Штелик С. П. (суддя-доповідач)

розглянув в порядку спрощеного позовного провадження касаційну скаргу заступника начальника Головного територіального управління юстиції з питань державної виконавчої служби - начальника Управління державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції у Дніпропетровській області П'ятницького Андрія Васильовича на ухвалу Дніпропетровського районного суду Дніпропетровської області від 22 листопада 2017 року у складі судді Озерянської Ж. М. та постанову апеляційного суду Дніпропетровської області від 19 квітня 2018 року у складі суддів: Посунся Н. Є., Баранніка О. П., Пономарь З. М.,

учасники справи:

заявник - ОСОБА_1 ,

заінтересована особа - начальник Управління державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції у Дніпропетровській області П'ятницький Андрій Васильович,

ІСТОРІЯ СПРАВИ

Короткий зміст вимог

У жовтні 2017 року ОСОБА_1 звернувся до суду із скаргою на неправомірні рішення та бездіяльність начальника Управління державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції у Дніпропетровській області П'ятницького А. В., в якій просив визнати неправомірною бездіяльність начальника управління ДВС ГТУЮ у Дніпропетровській області П'ятницького А. В. щодо неприйняття постанови за результатами розгляду його скарги від 25 вересня 2017 року, поданої у виконавчому провадженні; ненаправлення її йому; визнати неправомірною відмову П'ятницького А. В. в задоволенні його скарги; зобов'язати його або іншу посадову особу, яка буде виконувати обов'язки начальника управління ДВС ГТУЮ у Дніпропетровській області, повторно розглянути його скаргу від 25 вересня 2017 року, подану у виконавчому провадженні № 44936519.

Свої вимоги мотивував тим, що 02 жовтня 2014 року на підставі виконавчого листа постановою державного виконавця ВДВС Дніпропетровського районного управління юстиції Біляковського О. М. відкрито виконавче провадження із примусового виконання рішення Дніпропетровського районного суду Дніпропетровської області від 30 вересня 2012 року, яким зобов'язано ОСОБА_3 вчинити відповідні дії на його користь. 25 вересня 2017 року він як стягувач у даному виконавчому провадженні звернувся до начальника управління ДВС ГТУЮ у Дніпропетровській області П'ятницького А. В. зі скаргою на бездіяльність начальника Дніпропетровського районного ВДВС Дзіжка Р. Ю., в якій просив визнати неправомірною бездіяльність останнього щодо невиконання вимог пункту 2 розділу IV та пункту 3 розділу IX Положення про автоматизовану систему виконавчих проваджень та зобов'язати його привести виконавче провадження у відповідність з вимогами даного Положення: внести до Автоматизованої системи виконавчих проваджень сканкопії усіх документів (заяви, клопотання, скарги, запити державного виконавця, відповіді на запити, постанови про результати перевірки виконавчого провадження), які є у виконавчому провадженні. Листом начальника управління П'ятницького А. В. від 10 жовтня 2017 року, йому відмовлено у задоволенні скарги, вказано, що скарга подана з пропуском 10-денного строку. Зазначив, що для розгляду начальником відділу ДВС скарги стягувача на дії державного виконавця строки законодавцем не визначені.

Короткий зміст ухвали суду першої інстанції

Ухвалою Дніпропетровського районного суду Дніпропетровської області від 22 листопада 2017 року скаргу задоволено. Визнано неправомірною бездіяльність начальника управління ДВС Головного територіального управління юстиції у Дніпропетровській області П'ятницького А. В. щодо неприйняття постанови за результатами розгляду скарги ОСОБА_1 від 25 вересня 2017 року, поданої у виконавчому провадженні № 44936519. Визнано неправомірною бездіяльність начальника управління ДВС Головного територіального управління юстиції у Дніпропетровській області П'ятницького А. В. щодо ненаправлення ОСОБА_1 постанови за результатами розгляду скарги ОСОБА_1 від 25 вересня 2017 року, поданої у виконавчому провадженні № 44936519. Визнано неправомірним рішення начальника управління ДВС Головного територіального управління юстиції у Дніпропетровській області П'ятницького А. В. щодо відмови в задоволенні скарги ОСОБА_1 від 25 вересня 2017 року, поданої у виконавчому провадженні № 44936519, із підстав передбачених частинами четвертою, п'ятою статті 74 Закону України «Про виконавче провадження». Зобов'язано начальника управління ДВС Головного територіального управління юстиції у Дніпропетровській області П'ятницького А. В. або іншу посадову особу яка буде виконувати обов'язки начальника управління ДВС Головного територіального управління юстиції у

Дніпропетровській області, повторно розглянути скаргу ОСОБА_1 від 25 вересня 2017 року, подану у виконавчому провадженні № 44936519.

Ухвала суду першої інстанції мотивована тим, що частиною п'ятою статті 74 Закону України «Про виконавче провадження» передбачені строки оскарження (протягом 10 робочих днів) рішення та дії виконавця, посадової особи органів державної виконавчої служби, тобто наведеною нормою не передбачені строки оскарження бездіяльності виконавця, посадових осіб органів державної виконавчої служби. Неправильне застосування начальником управління ДВС П'ятицьким А. В. закону призвело до безпідставної відмови в задоволенні скарги ОСОБА_1 із мотивів пропуску 10-денного строку на оскарження. Начальник управління ДВС П'ятицький А. В. був зобов'язаний розглянути скаргу ОСОБА_1, подану ним 25 вересня 2017 року у виконавчому провадженні № 44936519, та за результатами розгляду вказаної скарги прийняти відповідну постанову, копію якої направити ОСОБА_1 як скаржнику.

Короткий зміст рішення суду апеляційної інстанції

Постановою апеляційного суду Дніпропетровської області від 19 квітня 2018 року ухвалу суду першої інстанції залишено без змін.

Постанова суду апеляційної інстанції мотивована тим, що ОСОБА_1 звертаючись із скагою до П'ятицького А. В., оскаржував бездіяльність начальника районного ВДВС Дзіжка Р. Ю., відносно якої (бездіяльності) не можуть бути встановлені процесуальні строки, оскільки поняття бездіяльності не має закінченого строку, воно є таким, що продовжується, і в частині 5 статті 74 Закону України «Про виконавче провадження» відносно бездіяльності строк не встановлено. Враховуючи наведене, П'ятицькому А. В. належало розглянути скаргу по суті та прийняти рішення відповідно до вимог закону з врахуванням наданих йому повноважень.

АРГУМЕНТИ УЧАСНИКІВ СПРАВИ

(1) Доводи касаційної скарги

У касаційній скарзі заступник начальника Головного територіального управління юстиції з питань державної виконавчої служби - начальник Управління державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції у Дніпропетровській області П'ятицький А. В. просить скасувати судові рішення та відмовити у задоволенні скарги, посилаючись на порушення судами норм процесуального права та неправильне застосування норм матеріального права.

Касаційна скарга мотивована тим, що рішення та дії виконавця, посадових осіб органів ДВС можуть бути оскаржені протягом 10 робочих днів з дня, коли особа дізналась або повинна була дізнатись про порушення її прав, а ОСОБА_1 такий строк пропустив.

(2) Позичія ОСОБА_1.

У відзиві на касаційну скаргу ОСОБА_1 зазначає, що не відповідає дійсності твердження начальника управління ДВС про те, що його скарга не відповідала вимогам частини четвертої статті 74 Закону України «Про виконавче провадження»; законом не передбачено строку оскарження бездіяльності державного виконавця.

Рух справи у суді касаційної інстанції

Ухвалою Верховного Суду від 13 грудня 2018 року відкрито касаційне провадження у цій справі та витребувано матеріали справи з Дніпропетровського районного суду Дніпропетровської області.

Ухвалою Верховного Суду від 16 березня 2020 року цивільну справу призначено до судового розгляду в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення учасників справи за наявними у ній матеріалами у складі колегії з п'яти суддів.

Згідно частини третьої статті 3 ЦПК України провадження у цивільних справах здійснюється відповідно до законів, чинних на час вчинення окремих процесуальних дій, розгляду і вирішення справи.

Відповідно до частини другої статті 389 ЦПК України підставами касаційного оскарження є неправильне застосування судом норм матеріального права чи порушення норм процесуального права.

Відповідно до статті 400 ЦПК України під час розгляду справи в касаційному порядку суд перевіряє в межах касаційної скарги правильність застосування судом першої або апеляційної інстанції норм матеріального чи процесуального права і не може встановлювати або (та) вважати доведеними обставини, що не були встановлені в рішенні чи відкинуті ним, вирішувати питання про достовірність або недостовірність того чи іншого доказу, про перевагу одних доказів над іншими. Суд касаційної інстанції перевіряє законність судових рішень лише в межах позовних вимог, заявлених у суді першої інстанції. Суд не обмежений доводами та вимогами касаційної скарги, якщо під час розгляду справи буде виявлено порушення норм процесуального права, які є обов'язковою підставою для скасування рішення, або неправильне застосування норм матеріального права.

08 лютого 2020 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо вдосконалення порядку розгляду судових справ» від 15 січня 2020 року № 460-IX (далі - Закон від 15 січня 2020 року № 460-IX).

Пунктом 2 Прикінцевих та перехідних положень Закону від 15 січня 2020 року № 460-IX встановлено, що касаційні скарги на судові рішення, які подані і розгляд яких не закінчено до набрання чинності цим Законом, розглядаються в порядку, що діяв до набрання чинності цим Законом.

ПОЗИЦІЯ ВЕРХОВНОГО СУДУ

Оцінка аргументів учасників справи і висновків судів першої й апеляційної інстанцій

Перевіривши доводи касаційної скарги та матеріали справи, Верховний Суд дійшов висновку, що касаційна скарга підлягає залишенню без задоволення.

Обставини справи, встановлені судами

Суди встановили, що рішенням Дніпропетровського районного суду Дніпропетровської області від 30 вересня 2012 у справі № 2-6510/2011 позов ОСОБА_1 до фізичної особи-підприємця ОСОБА_3 про захист прав споживача задоволеній частково, зобов'язано

фізичну особу-підприємця ОСОБА_3 повторно виконати роботи з виготовлення та монтажу металопластикових виробів відповідно до договору № ДК 06/12-10 від 02 грудня 2010 року та чинного на момент виконання сертифікату відповідності таких виробів. На примусове виконання вищевказаного рішення 21 січня 2013 року Дніпропетровським районним судом Дніпропетровської області виданий виконавчий лист № 2-6510/2011.

02 жовтня 2014 року на підставі виконавчого листа №2-6510/2011, який надійшов із Кіровського ВДВС Дніпропетровського районного управління юстиції, постановою державного виконавця ВДВС Дніпропетровського районного управління юстиції Біляковського О. М. відкрито виконавче провадження № 44936519 із примусового виконання рішення Дніпропетровського районного суду Дніпропетровської області від 30 вересня 2012 року у справі №2-6510/2011 Рішення суду на момент звернення до суду ОСОБА_3 не виконане.

25 вересня 2017 року ОСОБА_1 як стягувач у виконавчому провадженні № 44936519 на підставі статей 12, 82 Закону України «Про виконавче провадження» звернувся до начальника управління ДВС ГТУЮ у Дніпропетровській області П'ятницького А. В. зі скаргою на бездіяльність начальника Дніпровського районного ВДВС Дзіжка Р. Ю., в якій просив визнати неправомірною бездіяльність начальника Дніпровського районного ВДВС Головного територіального управління юстиції у Дніпропетровській області Дзіжка Р. Ю. у виконавчому провадженні № 44936519 щодо невиконання вимог пункту 2 розділу IV та пункту 3 розділу IX Положення про автоматизовану систему виконавчих проваджень, затвердженого наказом Міністерства юстиції України 05 серпня 2016 № 2432/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12 серпня 2016 №1126/29256, та зобов'язати начальника Дніпровського районного ВДВС Головного територіального управління юстиції у Дніпропетровській області Дзіжка Р. Ю. привести виконавче провадження №44936519 у відповідність з вимогами пункту 2 розділу IV та пункту 3 розділу IX Положення про автоматизовану систему виконавчих проваджень: внести до Автоматизованої системи виконавчих проваджень сканкопії всіх документів (заяви, клопотання, скарги, запити державного виконавця, відповіді на запити державного виконавця, постанови про результати перевірки виконавчого провадження), які є у виконавчому провадженні № 44936519.

Листом начальника управління ДВС ГТУЮ у Дніпропетровській області П'ятницького А. В. за вих. №Л-503-02/1 від 10 жовтня 2017 року ОСОБА_1 було відмовлено у задоволенні його скарги, та вказано, що заявник пропустив строку на оскарження бездіяльності державного виконавця.

Відповідно до частини третьої статті 74 Закону України «Про виконавче провадження», рішення, дії або бездіяльність державного виконавця також можуть бути оскаржені стягувачем та іншими учасниками виконавчого провадження (крім боржника) до начальника відділу, якому безпосередньо підпорядкований державний виконавець, начальник відділу, якому безпосередньо підпорядкований державний виконавець, при здійсненні контролю за рішеннями, діями державного виконавця під час виконання рішень має право у разі, якщо вони суперечать вимогам закону, своєю постановою скасувати постанову або інший процесуальний документ (або їх частину), винесені у виконавчому провадженні державним виконавцем, зобов'язати державного виконавця провести виконавчі дії в порядку, встановленому цим Законом.

Із урахуванням положення частини третьої статті 74 Закону України «Про виконавче провадження» на П'ятницького А. В. як начальника управління ДВС Головного територіального управління юстиції у Дніпропетровській області, покладений обов'язок здійснювати контроль за рішеннями, діями чи бездіяльністю підпорядкованих їй державних виконавців, у тому числі й шляхом розгляду скарг стягувачів у виконавчому провадженні.

Відповідно до пункту 1 розділу XII Інструкції з організації примусового виконання рішень, затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 02 квітня 2012 року № 512/5, начальник управління державної виконавчої служби має право проводити перевірку законності виконавчого провадження що перебуває (перебувало) на виконанні у відділі примусового виконання рішень цього управління та відділах державної виконавчої служби, що йому підпорядковані. Пунктом 2 розділу XII Інструкції з організації примусового виконання рішень передбачено, що начальник управління державної виконавчої служби проводить перевірку законності виконавчого провадження за скаргою стягувача та інших учасників виконавчого провадження (крім боржника).

Відповідно до пункту 6 розділу XII Інструкції з організації примусового виконання рішень перевірка законності виконавчого провадження має бути проведена протягом десяти робочих днів, а зведеного виконавчого провадження - протягом п'ятнадцяти робочих днів з дня надходження витребуваного виконавчого провадження.

Пунктом 7 розділу XII Інструкції з організації примусового виконання рішень передбачено, що про результати перевірки законності виконавчого провадження виноситься постанова, у якій зазначаються: підстави перевірки виконавчого провадження; строки проведення перевірки; у мотивувальній частині - номер виконавчого провадження, реквізити виконавчого документа, дата відкриття виконавчого провадження, державний виконавець, який здійснює (здійснював) виконання, коротко зміст проведених виконавчих дій та їх відповідність вимогам чинного законодавства з посиланням на відповідну норму Закону; у резолютивній частині - висновок з урахуванням вимог законодавства щодо дій державного виконавця у виконавчому провадженні, у разі оскарження дій (бездіяльності) начальника органу державної виконавчої служби - щодо його дій, визначаються особа, яку зобов'язано вжити заходів щодо усунення порушень законодавства (у разі їх виявлення), особа, на яку покладено здійснення контролю за виконанням цієї постанови; строк виконання постанови; коло осіб, яким надсилаються копії постанови; інша необхідна інформація.

Якщо посадовою особою, зазначеною в абзацах третьому, п'ятому та шостому пункту 1 цього розділу, прийнято рішення про скасування постанови або іншого процесуального документа (або їх частини), винесених у виконавчому провадженні в резолютивній частині постанови про результати перевірки законності виконавчого провадження, зазначається постанова або документ, який скасовується (частина, яка скасовується). У разі якщо під час перевірки виконавчого провадження виявлено порушення вимог Закону, посадова особа, зазначена в абзацах другому та четвертому пункту 1 цього розділу, в резолютивній частині постанови доручає начальнику органу державної виконавчої служби, якому безпосередньо підпорядкований державний виконавець, провести дії, передбачені абзацами другим і третім частини третьої статті 74 Закону.

Відповідно до частини першої статті 28 Закону України «Про виконавче провадження», копії постанов виконавця та інші документи виконавчого провадження доводяться виконавцем до відома сторін та інших учасників виконавчого провадження, надсилаються адресатам простою кореспонденцією або доставляються кур'єром, крім постанов про відкриття виконавчого провадження, про повернення виконавчого документа стягувачу, повідомлення стягувачу про повернення виконавчого документа без прийняття до виконання, які надсилаються рекомендованим листом з повідомленням про вручення. Документи виконавчого провадження доводяться до відома або надсилаються адресатам не пізніше наступного робочого дня з дня їх винесення.

Частиною п'ятою статті 74 Закону України «Про виконавче провадження» передбачено, що рішення та дії виконавця, посадових осіб органів ДВС можуть бути оскаржені протягом 10 робочих днів з дня, коли особа дізналась або повинна була дізнатись про порушення її

прав.

Колегія суддів погоджується із висновками суддів щодо тлумачення змісту частини п'ятої статті 74 Закону України «Про виконавче провадження» про обмеження строком оскарження рішень та дій виконавця, посадових осіб органів ДВС.

Триваюче правопорушення розуміється як проступок, пов'язаний з тривалим та безперервним невиконанням суб'єктом обов'язків, передбачених законом. Тобто, триваючі правопорушення характеризуються тим, що особа, яка допустила бездіяльність, перебуває надалі у стані безперервного продовження бездіяльності та, відповідно, порушення закону. Триваюче правопорушення припиняється лише у випадку: усунення стану, за якого об'єктивно існує певний обов'язок у суб'єкта, що вчиняє правопорушення; виконанням обов'язку відповідним суб'єктом.

Таким чином, бездіяльність виконавця, посадових осіб органів ДВС є триваючим правопорушенням, у зв'язку з чим початок перебігу строку на її оскарження автоматично відкладається.

ОСОБА_1, звертаючись із скаргою до П'ятницького А. В., оскаржував бездіяльність начальника районного ВДВС Дзіжка Р. Ю., а тому відмова начальника управління ДВС ГТУЮ у Дніпропетровській області П'ятницького А. В. у розгляді скарги ОСОБА_1 з підстав пропуску строку на оскарження є протиправною.

Висновки за результатами розгляду касаційної скарги

За змістом статті 452 ЦПК України за результатами розгляду скарги суд постановляє ухвалу. У разі встановлення обґрунтованості скарги суд визнає оскаржувані рішення, дії чи бездіяльність неправомірними і зобов'язує державного виконавця або іншу посадову особу органу державної виконавчої служби, приватного виконавця усунути порушення (поновити порушене право заявника).

Суд касаційної інстанції залишає касаційну скаргу без задоволення, а судові рішення - без змін, якщо рішення, переглянуте в передбачених статтею 400 цього Кодексу межах, ухвалено з додержанням норм матеріального і процесуального права (частина перша статті 410 ЦПК України).

Враховуючи те, що скарга ОСОБА_1 є обґрунтованою, підстави для скасування оскаржуваних судових рішень відсутні.

Керуючись статтями 410, 416 ЦПК України, Верховний Суд у складі колегії суддів Третьої судової палати Касаційного цивільного суду,

ПОСТАНОВИВ:

Касаційну скаргу заступника начальника Головного територіального управління юстиції з питань державної виконавчої служби - начальника Управління державної виконавчої служби Головного територіального управління юстиції у Дніпропетровській області П'ятницького Андрія Васильовича залишити без задоволення.

Ухвалу Дніпропетровського районного суду Дніпропетровської області

від 22 листопада 2017 року та постанову апеляційного суду Дніпропетровської області від 19 квітня 2018 року залишити без змін.

Постанова набирає законної сили з моменту її прийняття, є остаточною та оскарженню не підлягає.

Головуючий В. М. Сімоненко

Судді: А. А. Калараш

С. Ю. Мартев

С. В. Петров

С. П. Штелик